

ΛΥΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ 1^{ΟΥ} ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Ασκήσεις – Προβλήματα

Καταστάσεις της Ύλης

Ιδιότητες της Ύλης

Φυσικά και Χημικά Φαινόμενα

55. Να αναφέρετε ένα φυσικό και ένα χημικό φαινόμενο που παρατηρήσατε κατά τη διαδρομή σας από το σπίτι στο σχολείο και να εξηγήσετε γιατί το φαινόμενο αυτό είναι φυσικό ή χημικό.

Φυσικό φαινόμενο: η υγροποίηση των υδρατμών της ατμόσφαιρας στο τζάμι του αυτοκινήτου (άλλα: η βροχή, η κίνηση των αυτοκινήτων κτλ.)

Χημικό φαινόμενο: το σκούριασμα των μετάλλων από το O_2 της ατμόσφαιρας (άλλα: η καύση της βενζίνης στον κινητήρα των αυτοκινήτων, το σάπισμα των φύλλων και των φρούτων στο έδαφος κτλ.)

56. Κατά την πραγματοποίηση ορισμένων χημικών φαινομένων ελαττώνεται η εσωτερική ενέργεια του συστήματος στο οποίο εκδηλώνεται αυτό, με αποτέλεσμα να ελευθερώνεται ενέργεια. Να περιγράψετε δύο περιπτώσεις τέτοιων φαινομένων κατά τις οποίες γίνεται εκμετάλλευση της ενέργειας αυτής.

Η καύση της βενζίνης στον κινητήρα των αυτοκινήτων, όπου η χημική ενέργεια μετατρέπεται σε κινητική ενέργεια και το αυτοκίνητο μπορεί να κινηθεί. Άλλο ένα παράδειγμα είναι η καύση του πετρελαίου για τη θέρμανση των σπιτιών, όπου η χημική ενέργεια μετατρέπεται σε θερμότητα.

57. Να δώσετε από μία φυσική ιδιότητα, π.χ. φυσική κατάσταση, σημείο τήξης, πυκνότητα, ηλεκτρική αγωγιμότητα, για καθεμία από τις παρακάτω ουσίες:

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

α. νερό, β. ζάχαρη, γ. υδράργυρος, δ. χαλκός, ε. οξυγόνο,
στ. χλωριούχο νάτριο, ζ. χρυσός

α. άχρωμο, σ. τ. = 0°C , σ. β. = 100°C

β. γλυκιά γεύση, στερεή, λευκή κρυσταλλική, διαλύεται στο νερό

γ. υγρό μέταλλο, μεταλλική λάμψη , υψηλή πυκνότητα

δ. υψηλή ηλεκτρική αγωγιμότητα, κόκκινος, στερεό

ε. αέριο, άοσμο, άχρωμο

στ. στερεό, αλμυρή γεύση, διαλύεται στο νερό

ζ. κίτρινο χρώμα, μεταλλική λάμψη, ελατός και όλκιμος

58. Τι μεταβάλλεται κατά την πραγματοποίηση κάθε χημικού φαινομένου;

α. ... η χημική σύσταση των ουσιών που λαμβάνουν μέρος

β. ... οι ιδιότητες των ουσιών αυτών.

γ. ... η ενέργεια του συστήματος.

59. Να χαρακτηρίσετε τα παρακάτω φαινόμενα ως φυσικά ή χημικά:

α. η καύση του άνθρακα

β. το σάπισμα ενός μήλου

γ. το στέγνωμα της μπογιάς λόγω εξάτμισης του διαλύτη

δ. η εξαέρωση του νερού

ε. η αντίδραση μεταξύ του $^{12}_6\text{C}$ και του $^{16}_8\text{O}$ προς σχηματισμό CO_2 .

Φυσικά φαινόμενα: γ, δ

Χημικά φαινόμενα: α, β, ε

60. Ποιο από τα παρακάτω φαινόμενα είναι χημικό;

α. η διάλυση του αλατιού στο νερό

β. η εξάτμιση του οίνοπνεύματος

γ. η εξάχνωση του ιωδίου

δ. το ξίνισμα στο γάλα

Σωστή απάντηση: δ

61. Κατά την πραγματοποίηση κάθε φυσικού φαινομένου μεταβάλλεται

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

- α. η σύσταση των σωμάτων που συμμετέχουν σ' αυτό
- β. η συνολική μάζα του συστήματος
- γ. μία τουλάχιστον από τις μορφές ενέργειας του συστήματος
- δ. οι ιδιότητες των σωμάτων που μετέχουν σ' αυτό.

Σωστή απάντηση: γ

62. Να βρείτε τη σωστή απάντηση:

Όταν το οινόπνευμα (C_2H_5OH) εξατμίζεται,

- α. δημιουργούνται νέα μόρια
- β. διασπώνται τα άτομα του οξυγόνου
- γ. τα μόρια παραμένουν αμετάβλητα
- δ. τα μόρια κινούνται λιγότερο από πριν
- ε. το μόριο διασπάται στα συστατικά του

Σωστή απάντηση: γ

63. Να βρείτε τη σωστή απάντηση:

Τα μόρια του νερού κινούνται πιο γρήγορα:

- α. στη στερεά κατάσταση (πάγος)
- β. στην αέρια κατάσταση (υδρατμοί)
- γ. στην υγρή κατάσταση
- δ. το ίδιο σε όλες τις καταστάσεις.

Σωστή απάντηση: β

64. Να μετατρέψετε τις πιο κάτω θερμοκρασίες σε K.

- α. $113\text{ }^\circ\text{C}$, το σημείο τήξης του θείου
- β. $37\text{ }^\circ\text{C}$, η κανονική θερμοκρασία του σώματος του ανθρώπου
- γ. $357\text{ }^\circ\text{C}$, το σημείο βρασμού του υδραργύρου

α. $T\text{ (K)} = \theta\text{ (}^\circ\text{C)} + 273 \Rightarrow T = 113 + 273 \Rightarrow T = 386\text{ K}$

β. $T\text{ (K)} = \theta\text{ (}^\circ\text{C)} + 273 \Rightarrow T = 37 + 273 \Rightarrow T = 310\text{ K}$

γ. $T\text{ (K)} = \theta\text{ (}^\circ\text{C)} + 273 \Rightarrow T = 357 + 273 \Rightarrow T = 630\text{ K}$

65. Να μετατρέψετε τις πιο κάτω θερμοκρασίες σε βαθμούς Κελσίου:

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

- α. 77 K, το σημείο βρασμού του υγρού αζώτου
- β. 4,2 K, το σημείο βρασμού του υγρού ηλίου
- γ. 601 K, το σημείο τήξης του μολύβδου

α. $T (K) = \theta (^\circ C) + 273 \Rightarrow \theta = 77 - 273 \Rightarrow \theta = -196 \text{ }^\circ C$

β. $T (K) = \theta (^\circ C) + 273 \Rightarrow \theta = 4,2 - 273 \Rightarrow \theta = -268,8 \text{ }^\circ C$

γ. $T (K) = \theta (^\circ C) + 273 \Rightarrow \theta = 601 - 273 \Rightarrow \theta = 328 \text{ }^\circ C$

66. Στην πορεία της προσπάθειας για το χαρακτηρισμό μιας ουσίας, ένας χημικός κάνει τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- Η ουσία είναι ένα αργυρόλευκο γυαλιστερό μέταλλο. (Φυσική)
- Τήκεται στους 649 °C και βράζει στους 1105 °C. (Φυσική)
- Η πυκνότητά της στους 20 °C είναι 1,738 g/cm³ (Φυσική)
- Η ουσία καίγεται στον αέρα παράγοντας ένα έντονο άσπρο φως. (Χημική)
- Αντιδρά με το χλώριο δίνοντας ένα εύθραυστο άσπρο στερεό. (Χημική)
- Η ουσία μπορεί να διαμερισθεί σε πολύ λεπτά φύλλα (Φυσική)
- Είναι καλός αγωγός του ηλεκτρισμού. (Φυσική)

Ποια από τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι φυσικές και ποια χημικές ιδιότητες;

67. Να διαβάσετε την ακόλουθη περιγραφή του στοιχείου βρωμίου (Br₂) και δείξτε ποιες είναι φυσικές και ποιες χημικές ιδιότητες.

- Το βρώμιο είναι ένα καστανέρυθρο υγρό. (Φυσική)
- Βράζει στους 58,9 °C και πήζει στους -7,2 °C. (Φυσική)
- Η πυκνότητα του υγρού στους 20 °C είναι 3,12 g/mL. (Φυσική)
- Το υγρό βρώμιο εύκολα διαβρώνει τα μέταλλα. (Χημική)
- Αντιδρά ταχύτατα με το αργίλιο δίνοντας βρωμιούχο αργίλιο. (Χημική)

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

68. Να συμπληρώσετε σωστά την τελευταία στήλη του πίνακα:

ΟΥΣΙΑ	σ. τ. / °C	σ. β. / °C	Φυσική κατάσταση στους 25 °C
Ασβέστιο	850	1487	στερεό
Πυρίτιο	1410	2970	στερεό
Ψευδάργυρος	420	907	στερεό
Νερό	0	100	υγρό
Βενζόλιο	5,5	80,1	υγρό
Οξικό οξύ	16,6	118	υγρό
Βρώμιο	-7,2	58,9	υγρό

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!